

**TARİHSEL KÖKENLERDEN TRUMP'IN BİRİNCİ DÖNEMİNE
ABD'DE İRKÇILIK: GEORGE FLOYD VAKASI**

Kübra Yaylalı¹

Öz

Bu çalışma, Amerika Birleşik Devletleri'nde ırkçılığın tarihsel gelişimini ve günümüzdeki yansımalarını Donald Trump dönemi politikaları ile George Floyd vakası üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada öncelikle ötekileştirme, yabancı düşmanlığı ve kültürel ırkçılık gibi kavramlar teorik bir çerçevede ele alınmış; ardından ABD'nin kölelikten günümüze uzanan ırkçılık tarihi doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, ABD'de ırkçılığın köklü ve kurumsal bir nitelik taşıdığını, “ayrı ama eşit” gibi uygulamalarla uzun

¹ Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kamu Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, kubrayaylali@anadolu.edu.tr, ORCID: 0009-0002-6728-4354.
Doi: 10.5281/zenodo.18147608

Geliş Tarihi: 09 Ekim 2025
Received: 09 October 2025

Kabul Tarihi: 05 Aralık 2025
Accepted: 05 December 2025

Bu makaleye atıf için/ To cite this article: Yaylalı, K. (2025). Tarihsel Kökenlerden Trump'ın Birinci Dönemine ABD'de İrkçılık: George Floyd Vakası. *Politik Psikoloji Dergisi*, 5(2), 57-77.

süre meşrulaştırıldığını göstermektedir. Trump döneminde kullanılan ırkçı, İslamofobik ve yabancı düşmanı söylemlerin, seyahat yasakları ve göçmen karşıtı düzenlemeler gibi politikalarla birleşerek toplumsal kutuplaşmayı derinleştirdiği tespit edilmiştir. Bu süreçte özellikle göçmenler, Müslümanlar ve siyahi Amerikalılar ötekileştirilmiş, kamuoyu söylemleri üzerinden ayrımcılığın yeniden üretildiği gözlemlenmiştir. George Floyd'un bir polis memuru tarafından öldürülmesi, sistemik ırkçılığın güncel bir tezahürü olarak ele alınmış; olayın tetiklediği protestolar ABD tarihinin son on yıllardaki en büyük sivil haklar hareketlerinden biri olmuştur. Bu durum, yalnızca polis şiddeti ve ırksal eşitsizlik tartışmalarını alevlendirmekle kalmamış, aynı zamanda siyasi liderliğin söylem ve eylemlerinin toplumsal barış üzerindeki belirleyici rolünü de ortaya koymuştur. Sonuç olarak, ABD'deki ırkçılık olgusunun bireysel önyargılarla sınırlı olmadığı; tarihsel, kurumsal ve siyasi boyutlarıyla çok katmanlı bir yapıya sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Irkçılık, George Floyd, Donald Trump, ABD, Yabancı Düşmanlığı

FROM HISTORICAL ORIGINS TO TRUMP'S FIRST TERM RACISM IN THE US: THE GEORGE FLOYD CASE

Abstract

This study aims to examine the historical development of racism in the United States and its contemporary manifestations through the lens of Donald Trump-era policies and the George Floyd case. The study first addresses concepts such as othering, xenophobia, and cultural racism within a theoretical framework; it then evaluates the history of racism in the United States from slavery to the present day using document analysis methods. The findings reveal that racism in the US is deep-rooted and institutionalized, having been legitimized for a long time through practices such as "separate but equal." It has been determined that racist, Islamophobic, and xenophobic rhetoric used during the Trump era, combined with policies such as travel bans and anti-immigrant regulations, deepened social polarization. In this process, immigrants, Muslims, and Black Americans were particularly marginalized, and discrimination was reproduced through public discourse. The killing of George Floyd by a police officer was seen as a current manifestation of systemic racism; the protests triggered by the incident became one of the largest civil rights movements in US history in recent decades. This situation not only reignited debates on police violence and racial inequality, but also highlighted the decisive role of political leadership's discourse and actions on social peace. In conclusion, it is emphasized that the

phenomenon of racism in the United States is not limited to individual prejudices; it has a multi-layered structure with historical, institutional, and political dimensions.

Keywords: Racism, George Floyd, Donald Trump, USA, Xenophobia

GİRİŞ

İrkçılık, tarih boyunca biyolojik, kültürel ve kurumsal biçimler altında ortaya çıkmış; bireyler ve toplumlar arasındaki eşitsizlikleri derinleştiren küresel bir sorun olagelmıştır. Bu olgu, yalnızca bireysel önyargılar ve tutumlarla sınırlı kalmamış; siyasal söylemler, hukuki düzenlemeler ve toplumsal pratikler aracılığıyla kurumsallaşarak süreklilik kazanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri özelinde bakıldığında ise ırkçılık, ülkenin kuruluşundan itibaren toplumsal, siyasal ve kültürel yaşamın temel dinamiklerinden biri hâline gelmiştir.

ABD tarihinde siyahilerin köleleştirilmesi, anayasal haklardan dışlanmaları, “ayrı ama eşit” anlayışıyla meşrulaştırılan ayrımcı uygulamalar ve sivil haklar mücadelesi, ırkçılığın farklı dönemlerde aldığı biçimleri göstermesi bakımından önemli dönüm noktalarıdır. Köleliğin kaldırılması ve sivil haklar yasalarının kabulü, açık ve yasal ırkçı uygulamaları büyük ölçüde sona erdirmiş olsa da, ırkçılık bu süreçten sonra daha örtük, dolaylı ve yapısal biçimler altında varlığını sürdürmüştür.

Günümüzde ırkçılık yalnızca biyolojik farklılıklar üzerinden değil; kültürel kimlik, dini aidiyet ve göçmenlik statüsü gibi unsurlar üzerinden de yeniden şekillenmiştir. Bu bağlamda ötekileştirme, yabancı düşmanlığı ve kültürel (yeni) ırkçılık kavramları, çağdaş Amerikan toplumundaki ayrımcılık pratiklerini anlamada kritik bir öneme sahiptir. Modern ırkçılık biçimleri, farklı grupları doğrudan aşağılamaktan ziyade, onları kültürel uyumsuzluk, güvenlik tehdidi ya da toplumsal yük olarak sunan söylemler üzerinden meşrulaştırılmaktadır.

Özellikle Donald Trump’ın başkanlık dönemi, bu tür söylem ve politikaların görünürlük kazandığı bir süreç olmuştur. Trump döneminde göçmenlere, Müslümanlara ve siyahi Amerikalılara yönelik ayrımcı ve dışlayıcı söylemler; seyahat yasakları, göçmen karşıtı düzenlemeler ve güvenlik odaklı politikalarla birleşerek toplumsal kutuplaşmayı derinleştirmiştir. Bu süreçte ırkçılık, bireysel tutumların ötesine geçerek siyasal liderlik düzeyinde yeniden üretilen bir olgu hâline gelmiştir.

Bu bağlamda George Floyd'un 2020 yılında bir polis memuru tarafından öldürülmesi, ABD'deki sistemik ırkçılığın en çarpıcı ve güncel örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Olayın ardından ortaya çıkan kitlesel protestolar, yalnızca polis şiddetine değil; uzun yıllardır biriken yapısal eşitsizliklere ve kurumsal ırkçılığa yönelik toplumsal tepkinin dışavurumu olmuştur. George Floyd vakası, ABD'de ırkçılığın geçmişten günümüze uzanan sürekliliğini görünür kılarken, siyasal söylemlerin ve devlet pratiklerinin bu süreçteki belirleyici rolünü de açık biçimde ortaya koymuştur.

Bu çalışma, Amerika Birleşik Devletleri'nde ırkçılığın tarihsel kökenlerinden başlayarak, Trump dönemi söylem ve politikaları ile George Floyd olayı çerçevesinde güncel yansımalarını ele almayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın birinci bölümünde ırkçılıkla ilişkili temel kavramlar teorik bir çerçevede incelenecek; ikinci bölümde ABD'de ırkçılığın tarihsel gelişimi ele alınacak; üçüncü bölümde Trump döneminin ayrımcı söylem ve uygulamaları analiz edilecek ve son bölümde George Floyd vakasının toplumsal ve siyasal etkileri değerlendirilecektir.

I. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde çalışmanın teorik temelini oluşturan kavramlar ele alınmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde ırkçılığın tarihsel kökenleri ve güncel yansımalarının sağlıklı biçimde analiz edilebilmesi amacıyla; ötekileştirme, tutum, önyargı ve kalıp yargı, yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve kültürel (yeni) ırkçılık kavramları kavramsal bir çerçeve içerisinde incelenecektir. Söz konusu kavramlar, ırkçılığın yalnızca bireysel tutum ve davranışlarla sınırlı olmadığını, aynı zamanda toplumsal, siyasal ve kurumsal düzeylerde yeniden üretilen bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, her bir kavram literatür temelinde açıklanarak çalışmanın kavramsal çerçevesi oluşturulacaktır.

I. A. ÖTEKİLEŞTİRME

İnsanlar doğası ve yaradılışı gereği birçok benzer ve farklı özelliklere sahiptirler. Bunlar sosyal, ekonomik, kültürel vb. olarak sıralanabilir. Bu özellikler sebebiyle gruplar ve bireylerin, ötekileştirilmesi ve sosyal açıdan dışlanması çoğu toplumda ve tarihin birçok döneminde karşılaşılmıştır (Kaya, 2022: 20).

Öteki kavramı toplumda normal olarak kabul edilenler dışındaki her şey olarak kabul edilmektedir. Kültürel açıdan sınıfsal, etnik ya da toplum olarak geçmişten günümüze kadar olan dönemlerdeki ilişkileri esas alınarak bir sınıf ya da halkın

ayrıştırılması şeklinde öteki kavramı tanımlanabilir (Sağlam ve Yaşar 2017: 139). Sosyal dışlanma da yaşadıkları toplumda kişilerin, grupların temel faaliyetlere ya da yararlarına olacak olan etkin katılımdan yoksun bırakılan bir devlet olarak ifade edilmektedir. Sosyal olarak dışlanma ötekileştirilme sürecidir. Ötekileştirme kavramı, siyasi, ekonomik ve sosyal ortamlarda kişileri kendi kaderini belirleyecek güç ve kaynaklardan uzaklaştırılması olarak veya kişilerin toplumun daha büyük bir kesiminin zevk aldığı sosyal, politik, ekonomik yaşama katılmasını engelleyen bir süreç ve koşul olarak tanımlanabilir (Çoban, t.y.).

Ötekileştirme kavramı olumsuz önyargılar içeren, kişiyi, halkı belirten imgeler oluşturan, kişilerin karşısına düşünme yoluyla çıkan bir algı biçimidir. Ötekileştirme, aşağılamaya yol açar ve egemen toplumun yüceltilmesiyle insanların sınıflara ayrılmasını sağlar. Ötekileştirilmek, kimlikle ve aidiyetle ilgili olarak da düşünülür (Sağlam ve Yaşar, 2017: 140). Ben ve biz kavramlarının dışında kalan herkesin algılanmasının tanımı olan ötekileştirme yalnız kimlikle alakalı değil farklılıklar ile de oluşturulmaktadır. Ötekileştirme, dışlanma, ihmal, ayrımcılık içermektedir. Bu da sıradanlaşan veya sıradanlaşmaya başlayan toplumların birbirlerini ötekileştirmesine sebep olur. Günümüzde toplumlarda kendi fikirleri dışında olan grupları, toplulukları ötekileştirme yoluyla o toplumun yaşama hakkına engel olmaya çalışmaktadır. Gerçekte bu süreç gerek kültürel değerler gerekse yaşama şekilleri olarak diğerlerini kendilerine benzetme yoludur. Ötekileştirmenin ana nedenlerinden biri olan yoksulluk da her toplumun kaçınılmaz özelliğidir (Alp, 2018: 26). Son olarak ötekileştirme toplumun ekonomi, sosyal, siyasi vb. pek çok yön içeren ve kişiler arasında ayrımcılığa da iten bir olgu olarak görülmektedir. Bu bağlamda ötekileştirme, birey ve grupların etnik köken, ten renkleri ve kültürel aidiyetleri üzerinden hiyerarşik biçimde sınıflandırılmasına zemin hazırlayarak, ırkçılığın toplumsal ve kurumsal düzeyde üretilmesinin temel mekanizmalarından biri hâline gelmektedir.

I. B. TUTUM, ÖNYARGI VE KALIP YARGI

Toplum içerisinde çok sık karşımıza çıkan olgular, önyargı ve ayrımcılıktır. Bunlar farklı görünüm ve algılarda karşımıza çıkabilmektedir. Ayrımcılık ve önyargı karıştırılarak birbirleri yerine de kullanılmaktadır. Önyargı, önceden bir kanıya varmaktır. Burada bahsedilen kişinin zihnindeki düşünceleridir. Zihinde oluşan düşünceler olumlu veya olumsuz olabilmektedir. İnsanlar genelde önyargıya olumsuz olarak bakmaktadır ancak hem olumlu hem olumsuz olabilmektedir. Ayrımcılık da önyargının eyleme dönüşmesidir. Her olumsuz önyargıda olumsuz eyleme dönüşmemektedir. Farklı görünümelerde ayrımcılığı görebilmekteyiz. Bu da kişinin aldığı eğitim, ekonomik ve en önemlisi ailenin

etkisiyle önyargı sahibi bir kişinin sahip olduğu önyargıdan uzaklaşması ve onu yok etmeye kadar gitmesini sağlamaktadır (Vatandaş ve Erdoğan, 2020: 476).

Önyargının bireysel ve toplumsal yönü bulunmaktadır. Kullanıldığı alana göre de tanımı değişim göstermektedir. Önyargı kısaca, kişi veya toplumun yeteri kadar bilgi sahibi olmadan veya yanlış bilgiler edinerek karşı tarafa gösterdiği olumlu ya da olumsuz tutumdur. Bu sebeple önyargı bir tutumdur. Tutumların davranışları da etkilediği tahmin edilmektedir. Tutum kişiyi belli insanlar ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilim olarak ifade edilmektedir. Bu da sosyal yaşantımızda karşımıza çıkmaktadır. Önyargı genellikle kalıp yargı kavramı ile karıştırılmaktadır. Birbirlerinden farklı kavramlar olsa da birbirlerini tamamlayan kavramlardır. İkisi de sosyal gerçekliği şematize etmektedir. Yine her iki kavram da kişilerin gerçeklikle ilişkili zihinsel ve sosyal temsillerini biçimlendirmeye yaramaktadır. Kalıp yargılar belirli bir nesne ya da topluma ilişkin bilgi eksiklerini gideren, böylelikle onlarla alakalı karar verme sürecini kolaylaştıran, önceden belirlenen birtakım izlenimler olarak zihnimizde oluşturduğumuz düşüncelerdir. Bu düşünceler gerçek dünyadaki nesnelerin özelliklerini taşıyarak rol yapmaktadırlar (Vatandaş ve Erdoğan, 2020). Bu yönüyle tutum, önyargı ve kalıp yargılar, etnik ve kültürel farklılıkların olumsuz biçimde anlamlandırılmasına katkı sağlayarak, ırkçılığın bireysel ve toplumsal düzeyde ortaya çıkmasına temel hazırlamaktadır.

I. C. YABANCI DÜŞMANLIĞI

Uluslararası sistemde yabancı düşmanlığı kavramının yasal bir tanımı bulunmamaktadır. Birleşmiş Milletler Özel Raportörü bu kavramı; bireyin özellikle topluluk dışından geldiği ya da yabancı olması nedeniyle algı oluşmasına sebebiyet veren davranış olarak ifade edilmesini önermektedir. Yabancı düşmanlığında yabancıya duyulan nefret ve korku; tutum ve ayrımcı davranışlarda şekil alır ve çoğunlukla nefret, suiistimal ve şiddetin gösterilmesi gibi sonuçları bulunur. Bireyin temel sosyal ve ekonomik koşullara erişememesi, ötekileştirilmesi ve ağır ekonomik şartlar nedeniyle bu kavram ortaya çıkmıştır. Göçmenler, mülteciler, kendi ülkelerinden edilmiş vatandaşlar hedef kitesidir (International Labour Office [ILO], International Organization for Migration [IOM], & Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights [OHCHR], 2001: 10). Dünyanın her yerinde yabancı düşmanlığı görülebilir. O toplumdaki kimliğe, ulusa yabancı olan veya yabancı olduğu algısıyla o kişileri reddeden, kötüleyen, önyargı ve davranış olarak ifade edilen yabancı düşmanlığı esasında yabancılardan korkuyu belirtmek için kullanılmaktadır. Diğer yandan yabancı düşmanlığı, toplumdaki yabancı kişilerin görünen özelliklerine ya da yerli halktan farklı olan özelliklerine bakılmayarak hedef olarak algılanmaktadır

(Miller, 2018: 2). Avrupa toplumlarında özellikle yabancı kişilerin etnik, kültürel ve dini farklılıklar sebebiyle tehdit olarak görülmektedirler. Bu sebeple yabancılara karşı geliştirilen tutum sosyal kutuplaşmanın daha da derinleşmesine neden olmaktadır (Kaya, 2022: 27). Günümüzde ABD’de yabancı düşmanlığı giderek artmakta ve yabancı kişilere karşı grup ve kişileri hedef olarak almaktadır.

Toplumsal sınıf, kültürel yönlerle yabancı düşmanlığına bakıldığı takdirde çeşitli topluluklarda ortaya çıkabilmektedir. Yabancı düşmanlığının en önemli özellikleri öteki olarak ifade edilen kesime karşı nefret, şiddet eylemleri olarak ifade edilmektedir. Çok kültürlülük yaşama yerine tek kültürlülük yaşamın benimsenmesinde özellikle 11 Eylül saldırıları sonucu ortaya çıkan yabancı korkusu sağlamıştır. Bu korku ve düşüncelerin kabul edilmesinde milliyetçilik fikri olduğu da söylenebilmektedir (Araz, 2019: 22). Bu yönüyle yabancı düşmanlığı, yabancı olarak tanımlanan grupların etnik ve kültürel özellikleri üzerinden tehdit unsuru olarak sunulması yoluyla, ırkçı söylem ve politikaların toplumsal ve kurumsal düzeyde meşrulaştırılmasına ve yeniden üretilmesine katkı sağlamaktadır.

I. D. IRKÇILIK

İnsanların farklı özelliklerde, yapılar da olması her insana aynı şekilde davranılacağına engel olmamaktadır. İnsanların farklılıklarına olumsuz anlamlar yükleyen ve bunları üstünlük ya da tehlike gibi kavramlarla ilişkilendiren toplum, herkesin eşit muamele görmesi gerektiğini kabul etmemektedir (Kaya, 2022: 28).

İrkçilik kavramı sosyal bilimler alanında en belirgin olmayan ve tartışılan kavramlardan bir tanesidir. Bu belirsizlik ve tartışma durumunu yok etmek içinde ilk olarak ırk kavramını tanımlamak gerekmektedir. İnsanlığın evrelerine bakıldığı zaman bir grup içerisinde yaşayan kişilerin fiziksel olarak farklı özelliklere sahip ama aynı dili, kültürü, tarihi taşıyarak ortak özellikleri barındıran kişilerin bulunduğu etnik grubu ifade eden ırk kavramıdır. İrkçilik, belirli etnik köken ya da ırkı başka bir etnik köken ya da ırktan üstün veya aşağı görme inancıdır. İrkçilik tarih boyunca üstün ve aşağı görme hiyerarşisinde gösterilmiştir (Çakır, 2019: 13).

İrkçilik kavramı aşağılama ideolojisini de ortaya çıkarmaktadır. Bu ideoloji, bazı ırksal ya da etnik grupları daha aşağıda konumlandırıp, toplumsal kaynakların üstün kabul edilen gruplara aktarılmasını sağlayan örgütlü bir sistemi ifade eder. Bu tanımdan yola çıkarak ırkçılık; ırkçı inançlar, duygular ya da ayrımcılık, uygulamalar şeklinde kategorize edilmiştir. İçselleştirilmiş, bireylerarası, sistematik ırkçılık olmak üzere de üçe ayrılmıştır. İçselleştirilmiş ırkçılık,

damgalanan etnik grubun kendi içerisinde yetersizlik konusunda inançlarını, tutumlarını kendileri açısından kabul edilmesi olarak ifade edilmektedir. Kişilerarası ırkçılık, ırk ve etnik gruplar içindeki haksız eşitsizlikleri koruyan kişiler ve üreten kişiler arasındaki etkidir. Sistematik ırkçılık, etnik ve ırksal gruplar arasındaki haksız eşitsizlikleri koruyan, uygulamalar, politikalar olarak ifade edilir (Çakır, 2019: 13-14).

I. E. KÜLTÜREL (YENİ) IRKÇILIK

İnsanların etnik köken, din, dil ve kültürel farklılıklarına göre ötekileştirilmesi, düşmanlaştırılması ve farklı bir hiyerarşide tutulması yeni ırkçılık olarak ifade edilmektedir. Bu kavramı eski biyolojik ırk kavramından bir kopma olarak düşünmemek gerekir. Buna karşılık yeni ırkçılık kavramı, eski ırkçılığın önüne geçen, ondan türeyen ve çeşitlenen hali olarak ifade edilebilir. Eski biyolojik ırkçılık kavramının aksine yok olmamış, zaman içerisinde çeşitlenmiş ve yeni ırkçılık olarak ortaya çıkmıştır (Sumbas, 2009: 270).

Yeni ırkçılık kavramının popüler olmasında 1970'li ve 1980'li yıllarda Batı Avrupa da artan göç hareketliliği etkili olmuştur. Daha önceki yıllarda bu göçler iş gücü nedeniyle gelişmekte olan ve üçüncü dünya ülkelerinde misafir işçi alımıyla gerçekleşmiştir. Ancak giden işçilerin geri dönmeleri, ailelerini de kendi yanlarına getirmeleri, uyum sorunu yaşamaları sorun teşkil etmeye sebebiyet vermiştir. Ekonomik bozulmalar ve iç karışıklıkların sonuçları, Avrupa kültürüne uyum sağlamaya çalışan göçmenlere yüklenmiştir. Bu durum da farklı kültürden olan kişilere karşı yabancı korkusu, düşmanlığı olarak adlandırılan zenofobinin ve yeni ırkçılığın yükselmesine neden olmuştur. Yeni ırkçılığın objeleri olan yerli olmayan kişilere, mültecilere ve göçmenlere karşı yabancı düşmanlığı oluşmaktadır (Kaya & Durgun, 2020: 93-94).

Yeni ırkçılık kavramını yeni bir kavram ya da biyolojik ırk kavramının yerine bir kavram olarak düşünülmemesi gerekmektedir. Yeni ırkçılık, kültürel olarak farklı olanları ötekileştirme ve düşmanlaştırma sonucu ortaya çıkmıştır. Kültürel olarak farklı olma boyutunun, biyolojik açıdan farklı olma boyutunun önüne geçmiş olarak yeni ırkçılık ifade edilmektedir. Yeni ırkçılık günümüzde sınırları belirsiz olan ve yükselişe geçen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeni ırkçılığın yükselmesinde göç, yabancı düşmanlığı, aşırı sağ partiler, küreselleşme etki etmektedir (Kaya & Durgun, 2020: 96). Günümüzde farklı kültürlerle, göçmenlere karşı duyulan nefretin nasıl sonuçlar doğuracağı da bilinmemektedir.

II. ABD’NİN IRKÇILIK TARİHİ

Amerika Birleşik Devletleri’nde bilindik olan özgürlükler ülkesi mottosu farklı temeller üzerine kurulmuştur. ABD’nin anayasasında olan kişisel hak ve özgürlüklerin korunması gibi temel maddeler siyahileri kapsamamaktadır. Anayasasındaki halk vurgusu siyahileri de kapsayacak şekilde ele alınmamıştır (Tatlisu, 2017: 38). Siyahilerin eğitim alması güney eyaletlerde iç savaşa kadar yasaklanmıştır. Bu eyaletlerde de azınlık bir beyaz kesimin siyahilerin sadece okuma yazma bilecek kadar eğitimlerine izin verdikleri bilinmektedir. 1860 yılında Güney Karolina bölgesinde beyaz çocukların neredeyse yarısı ilkokul seviyesine gelip eğitimlerine devam ederken siyahilerde okuma yazma oranı %5 civarındaydı. Siyahiler için eğitim bir tehlike olarak görülmüştür. 1857 yılında Dred Scott v. Stanford davasıyla anayasanın siyahiler için geçerli olmadığı resmi olarak kabul edilmiştir. Köle olan Dred Scott’ın sahibi onu köleliğin olmadığı bir bölgeye götürmesiyle köleliğinin sona erdiği ile ilgili dava açılmıştır. Anayasa da bununla ilgili madde olmadığı hükmüne karar verilmiştir. Bu karar Kuzey Eyaletlerde tepki yaratmıştır. 4 yıl sonra olacak olan iç savaşa da zemin olduğu düşünülmüştür (Gümüş 2020: 558).

1861 yılında başlayan iç savaş 1865 yılında son bulmuştur. Kuzey Eyaletlerin zaferi ile sonlanan iç savaş ile kölelik kaldırılmıştır. Köleliğin kaldırılması siyahilere yönelik ırkçılığı yok etmemiştir. Abraham Lincoln’ün öldürülmesi, başkanlık değişimi olması gibi sebeplerle ilerleme olmamış hatta geriye gidilmiştir. Eyaletlerdeki hükümetlere siyahilerin hakları ile ilgili daha fazla yetki verilmiştir. Özellikle kullanılan ayrı ama eşit mottosu ırkçılar için bir kaçış yolu olmuştur. Eğitim görmeden halk otobüslerinin kullanımına kadar ırkçı ayrımlar yaşanmaya başlanmıştır. Köleliğin kaldırılmasıyla siyahilerde okullara gitmiş ancak beyazlardan ayrı ve çok daha kötü şartlarda eğitim almışlardır. Örnek olarak siyah ve beyaz nüfusun eşit olduğu Güney Karolina’da lise mezunu beyazlar oldukça fazlayken siyahilerde bu nüfus oldukça azdır. 1940 yılında da bu durum değişmemiştir. Birden fazla alanda kullanılan ayrı ama eşit mottosu Plessy v. Ferguson davası ile Anayasa Mahkemesinde meşrulaştırılmıştır. Siyahilerin beyazlara birçok alanda hizmet edeceğini ve bu durumun anayasanın eşitlik ilkesiyle çelişmediğini Anayasa Mahkemesi hükmetmiştir. Bu durum sayesinde siyahilere yönelik ayrımcı okullar, resmi yerlerdeki farklı tuvaletler, toplu taşımada farklı yerlerde oturmaları gibi durumlar meşrulaştırılmıştır. Yüzyıllar süren kölelikle beraber ilk başta eğitim olmak üzere sosyoekonomik eşitsizlikler gittikçe artmıştır. Bu eşitsizlikler için mücadeleler verilmiştir. Mücadelelerin sonucunda da 1964 yılında sivil haklar yasası ile iş, okul, toplumsal hayatta din, ırk gibi farklılıklardan dolayı ayırım yapılması yasaklanmıştır (Gümüş, 2020: 563).

1964 yılında yürürlüğe giren Sivil Haklar Yasası, Amerika Birleşik Devletleri'nde ırka dayalı ayrımcılığın hukuki dayanaklarını ortadan kaldırmayı hedefleyen en kapsamlı düzenlemelerden biri olmuştur. Bu yasa kapsamında eğitim, istihdam, kamusal alanlar ve siyasal katılım süreçlerinde ırk temelinde ayrımcılık yapılması yasaklanmış; uzun yıllar meşruiyet kazanan “ayrı ama eşit” uygulamaları yasal geçerliliğini kaybetmiştir. Özellikle eğitim alanında siyahilerin okullara erişimini sınırlayan yasal engeller kaldırılarak, devletin açık ve doğrudan ayrımcı uygulamalarına son verilmesi amaçlanmıştır. Bu yönüyle söz konusu yasa, ABD’de ırkçılığın yasal ve açık biçimleriyle mücadelede önemli bir kırılma noktası olarak değerlendirilmektedir. Ancak ırkçılığın hukuken yasaklanması, bu olgunun toplumsal ve siyasal yaşamdan tamamen ortadan kalktığı anlamına gelmemiştir. Ayrımcı uygulamalar, yasanın kabulünden sonra daha çok dolaylı ve yapısal biçimler altında varlığını sürdürmüştür. Eğitimdeki eşitsizlikler, konut politikalarıyla pekişen mekânsal ayrışma, istihdam alanındaki fırsat farklılıkları ve ceza adalet sistemindeki uygulamalar, ırk temelli eşitsizliklerin fiilen devam ettiğini göstermektedir. Bu durum, ırkçılığın yalnızca yasal düzenlemeler yoluyla ortadan kaldırılamayacağını; toplumsal yapılar, kurumsal işleyiş ve siyasal pratikler aracılığıyla yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede 1964 Sivil Haklar Yasası, ırkçılığın sona erdiği bir dönemden ziyade, açık ayrımcılığın daha örtük ve yapısal biçimlere evrildiği bir sürecin başlangıcı olarak değerlendirilebilir (Gümüş, 2020: 563-567).

III. TRUMP’IN AYRIMCILIK SÖYLEMLERİ

Donald John Trump, emlak kralı olarak bilinen bir iş adamıydı. 15 Haziran 2015’te Cumhuriyetçi Parti’den, Haziran ayı seçimleri için adaylığını ilan etmiştir (Karakuş, 2019: 47). 2016 yılında yapılacak seçimlerde Amerika Birleşik Devletleri’nin 1980 yılındaki eski başkanı Ronald Reagan’ın seçim kampanyalarında kullandığı sloganı kullanmıştır. ‘Amerika’yı tekrar görkemli yapalım’ (Make America Great Again) sloganıyla rakibi Hillary Clinton’ı geride bırakan Donald John Trump, Amerika Birleşik Devletleri’nin 45. devlet başkanı olmuştur. 20 Ocak 2017 tarihinde de Amerikan Kongresi’nin onayıyla başkanlık koltuğunu devralmıştır (Gürel, 2018: 155).

Donald Trump’ın savaflara bakış açısı ele alındığı zaman kabine tercihlerinde çoğunlukla emekli yüksek rütbeye sahip subaylardan oluştuğu görülmektedir. Bu durum militarizm tartışmalarına da sebebiyet vermiştir. Kabine oluşturmada ki stratejisi aslında askeri danışmanlarıyla birlikte basın mensuplarının önünde net ifadelerde bulunmaktan kaçınacağını ve güncel siyasi durumlara göre kararlar alınacağını belirtmekti. Rusya ile olan ilişkisini geliştirebilmesi içinde Rusya için

olan yaptırımları kaldırmış ve Dış İlişkileri Bakanı'nı da seçerken titiz davranmıştır (Manioğlu, 2021: 52).

Bu güvenlik ve militarizm odaklı yaklaşım, Trump döneminde ırkçı ve ayrımcı söylemlerin güçlenmesine zemin hazırlamıştır. Güvenlik tehdidi söylemi, özellikle Müslümanlar, göçmenler ve etnik azınlıklar üzerinden kurulmuş; bu gruplar kamuoyunda potansiyel tehdit olarak sunulmuştur. Bu süreçte askerî güç, polis uygulamaları ve güvenlik politikaları yalnızca dış tehditlere karşı değil, aynı zamanda içerdeki “öteki” gruplara yönelik dışlayıcı uygulamaların gerekçesi hâline gelmiştir. Bu nedenle militarizm, Trump yönetiminde dış politikayla sınırlı kalmamış; ayrımcı ve ırk temelli politikaların toplumsal düzeyde meşrulaştırılmasında etkili olmuştur.

Cumhuriyetçi Parti, Demokrat Parti'ye göre daha muhafazakâr bir tutum içindedir. Buna rağmen Donald Trump LGBT hakları konusunda kendinden önceki Cumhuriyetçi Parti başkanlarına göre daha ılımlı bir tavır sergilemiştir. Donald Trump, Cumhuriyetçi Ulusal Konvansiyonu kabul konuşmasında ilk defa LGBT kavramını kullanan cumhuriyetçi başkan adayı olmuştur. Donald Trump göreve gelmeden önce transseksüel kadınların güzellik yarışmalarına katılmalarına karşı çıkmış ancak seçim kampanyasında bir kişinin Trump'a eşcinsel hakların simgesi olan gökkuşağı bayrağını uzattığında, Trump onunla beraber fotoğraf çektirip bayrağı seyirciye geri vermişti. Donald Trump göreve geldikten sonra eşcinsel evliliklere Yargıtay kararlarına itiraz etmemiş ancak geleneksel evliliği desteklemiştir. Cumhuriyetçi Parti, din, dil, ırk, etnik kimliğe karşı olan yasalara destek vermiş bunun yanı sıra cinsel yönelim konusunda sessiz kalmıştır. Seçim sonrası göreve gelen Donald Trump, Beyaz Saray, Dışişleri Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı'na ait sitelerden LGBT yazılarını kaldırtmıştır (Manioğlu, 2021: 55-57).

Bu politikalar, doğrudan ırkçılık bağlamında ele alınmasa da, Trump yönetiminin farklı toplumsal gruplara yönelik ayrıştırıcı ve ötekileştirici yaklaşımını ortaya koyması bakımından önemlidir. Etnik köken, din, göçmenlik statüsü ya da cinsel yönelim gibi farklılıkların siyasal söylem ve uygulamalar yoluyla dışlayıcı biçimde ele alınması, Trump döneminde yaygınlaşan ayrımcı siyasetin ortak bir örüntüsünü oluşturmaktadır. Bu bağlamda LGBT politikalarına ilişkin tutumlar, Trump yönetiminin yalnızca ırk temelli değil, daha geniş bir çerçevede ötekileştirici ve dışlayıcı politikalar izlediğini göstermektedir.

Cumhuriyetçi Donald Trump kadınlar için söylemlerinde cinsiyetçi ifadelerle yer vermiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1973 yılından beri yasal olan kürtajın kaldırılması ve bununla birlikte kadınların ceza almasını dile getiren Donald Trump tepki almıştır. Bunun üzerine kadınların değil doktorların ceza alması gerektiğini söyleyerek söylemlerinde değişiklikler yapmıştır. Bu söylemleri

Trump'ın kadın ve sivil toplum örgütleri açısından sert eleştirilere maruz bırakmıştır. Daha sonra Trump kadınlara saygı duyduğunu ifade eden söylemlerde bulunmuştur (Graves, 2017). Ancak bunun sebebi seçim zamanının da kadınlardan alacağı desteğin azalmasının siyasi sorunlara yol açabilecek olmasıdır. Bu söylemler, doğrudan ırkçılık çerçevesinde değerlendirilmemekle birlikte, Trump'ın siyasi söyleminde öne çıkan ayrımcı ve ötekileştirici yaklaşımı göstermesi açısından önem taşımaktadır. Toplumsal cinsiyet temelinde kurulan dışlayıcı dil, Trump döneminde etnik köken, din ve göçmenlik statüsü üzerinden üretilen ayrımcı söylemlerle benzer bir zihinsel zemine dayanmaktadır. Bu nedenle kadınlara yönelik söylemler, Trump yönetiminin ayrımcı siyaset anlayışının yalnızca ırk temelli değil, daha geniş bir toplumsal dışlama pratiği kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Donald Trump'ın İslam karşıtlığı söylemleri, ırkçı, ayrımcı konuşmaları, başkanlığa aday olduktan sonra başlamıştır. İlk söylemi Kaliforniya Eyaletinin San Bernardino şehrinde 2 Aralık 2015 yılında gerçekleşen saldırı sonrasında ifade ettikleridir. Saldırıda 14 kişi hayatını kaybetmiş, 17 kişide yaralanmıştır. Bir engelli merkezinde saldırıyı gerçekleştiren üç kişi polisler tarafından kovalanırken öldürülmüştür. Yapılan bu saldırıyı IŞİD üstlenmiştir. Bunun ardından Amerika Birleşik Devletleri'nde İslamofobik söylemler yeniden canlanmıştır. Donald Trump, saldırı sonrasında yaşanan gelişmeleri değerlendirebilmek amacıyla Amerika'nın kapılarını Müslümanlara kapatmıştır. (Çetin, 2017: 847).

12 Haziran 2016 yılında yapılan Orlando saldırısı da ABD'nin Florida eyaletinde Orlando kentinde bir eşcinsel kulübünün güvenlik görevlisi olan Omar Mateen tarafından gerçekleştirilmiştir. 49 kişiyi öldürmüş ve 53 kişiyi de yaralamıştır. Omar Mateen saldırıdan sonra IŞİD üyesi olduğunu ifade etmiştir. Bu saldırıdan sonra Müslümanlara nefret ve İslamofobik söylemler hızla büyümüştür. Trump daha sonra yaptığı konuşma da Müslümanlara olan nefretinden ve Orlando saldırısından bahsetmiştir. Yapılan bu saldırıyı sadece Amerikan halkına yapılmış bir saldırı olarak görmemiştir. Donald Trump, LGBT topluluğuna da yapılan bir saygısızlık olduğunu kabul etmiş aynı zaman da ABD'nin özgürlüğüne yapılan bir saldırı olduğunu da vurgulamıştır. Amerika'ya gelen Müslümanların Batı değerleriyle ters olduğunu düşünen Trump'a göre Radikal İslam, eşcinsel karşıtı, kadın düşmanı olarak nitelendirmektedir. Trump aynı zaman da ırkçı söylemleri ile gündeme gelmiş bir başkan adayıydı. Rakibi Hillary Clinton'a yaptığı hakaretler, Obama ve siyahiler için ırkçı söylemleri ile dikkatleri üzerine çekmişti. Araplar ve siyahiler için, Tanrı'nın, siyahilerin ve Arapların eşit olmasını isteseydi onlarla aynı renkte ve aynı zekaya sahip olurduk söylemleriyle hem ırkçılık yapmış hem de onları aptal yerine koymuştur. Trump'ın tüm söylemlerinde ırkçılık ve İslamofobi görülmektedir. Müslümanları kadın düşkünü, eğlenceye düşkün olarak ifade ederken, Trump'ın parasının

büyük bir kısmını eğlence sektörüne yatırdığı ve kendisine ait kumarhanelerin olduğu da bilinmektedir (Karakuş, 2019: 49-50).

Avrupa’da yapılan terör saldırılarının artması ve bu saldırıların İslam düşüncesi adı altında gerçekleştirildiği açıklamalarıyla beraber o ülkelerde yaşayanlar için korku ve güvensizlik ortamı yaratmıştır. Bu durum İslam’ın barış dini değil korku ve savaş dini olduğuna dair bir algı yaratılmasında rol oynamıştır. En büyük etmenlerden biri El-Kaide ve IŞİD terör örgütleri olmakla birlikte, Amerika medyası ve aşırı sağ gruplar da önemli bir rol üstlenmiştir. Bu yüzden Müslümanlar ırkçı söylemlere maruz kalmış ve şiddetle mücadele etmiştir. Sosyal alanlar da başörtüleri, sakalları, namaz kılmaları yüzünden pek çok şiddete maruz kalmışlardır. Ortadoğu’da yaşanan Irak ve Suriye’deki iç savaştan sonra Avrupa ve Amerika sınırlı sayıda mültecileri kabul etmeye başlamıştır. Onların gözünde Müslümanlar işgalci millet oldukları için ırkçı eylemler ve aşırı sağ hareketleri de hız kazanmıştır. İslamofobik söylemlerin artık net bir şekilde söylenmesi Batı’nın bunu meşrulaştırması sayesinde olmuştur.

Donald Trump seçim kampanyalarına özellikle Müslüman ve Güney Amerika ülkelerinden ABD’ye gelen göçmenler üzerinden devam etmiştir. Müslümanlar, göçmenler, kadınlar ve siyahi Amerikalıları kapsayan nefret söylemleri ile yaptığı kampanyalar yüzünden Amerikan toplumunu böldüğü, ırkçılık ve İslamofobiye arttırdığı ifade edilmiştir. Trump, Müslümanların Amerika’dan nefret ettiklerini ve 11 Eylül saldırılarından sonra Müslümanların bu duruma sevindiklerini düşünmüştür. 11 Eylül saldırılarından sonra artan İslamofobik düşünceler, Trump’ın ifadeleri ile artmış bu da seçim kampanyalarına yansımıştır. Donald Trump’ın en büyük seçim kampanyası da ‘‘Great America’’ olmuştur (John ve Gerhard, 2016). En çok tartışılan konular da göçmenler ve Müslümanlardır. Trump aday olduktan sonra yaptığı ilk konuşmasın da göçmenler ve Müslümanlar hakkında olmuştur. Tek hedefi ABD’nin eski gücüne dönmesidir. Trump Great America’ında, Amerikan halkına herkesten önce öncelik verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Gerçekleşen saldırılar sonrasında halkın bir kısmı İslamofobiye desteklemiş diğer kısmı da daha anlayışlı bir ülke olduklarını savunmuştur.

Ortadoğu’da yaşanan olaylar, savaşlardan sonra Avrupa ülkeleri, Türkiye ve ABD’ye pek çok göçmen alınmıştır. Trump gelen Müslüman göçmenlerin çoğunluğunun terörist olduğunu ifade etmiştir. Suriye’den gelen Müslüman göçmenlerin Amerika’da birer tehdit olduklarını ve camilerde toplanarak da terör eylemleri oluşturduklarını düşünmektedir (Önder, 2020). Trump, Orlando saldırısını da ele alarak bu saldırıyı gerçekleştiren kişinin de Afgan göçmeni olduğundan bahsetmiştir. 11 Eylül saldırılarından sonra Afganistan ile yapılan savaşın ardından Amerika’ya gelen göçmenlerin de birer terörist olduklarını düşünmüştür. Trump, ülkesine gelecek olan Müslümanların engellenmesini istemiştir. Başkan olduğu zaman da bunu gerçekleştireceğini ifade etmiştir.

Suriye Savaşı ardından Suriyeli mültecilerin ABD'ye gelmemesini ve Amerika'daki Suriyelileri de geri yollayacağını ifade etmiştir (Karakuş, 2019: 55).

Trump'ın eleştirildiği diğer konu da ABD'deki camilerin kapatılacağı ya da kontrol altına alınacağı ifadeleridir. Müslümanların terörle mücadele adı altında fişlenmesi gerektiğine inanmaktadır. 11 Eylül saldırılarından sonra da buna benzer ifadeler mevcuttur. Camilerin ibadete kapatılması için tartışmalar ve protestolar yapılsa da camilerin sayısı artmaya devam etmiştir. Trump, camilerde teröristlere eğitim verildiğini düşünmektedir. Camilerden çıkan insanların nefret dolu olduğunu ve radikal İslam'ında camilerden yayıldığını ifade etmiştir. Trump, İslamofobik söylemlerine devam ederken Meksika'yı da hedef almıştır. Meksika'nın Amerika'ya tecavüzcüleri, uyuşturucu kullananları ve katilleri gönderdiğini ifade etmiştir. Bunun üzerine Trump, Meksika sınırına duvar öreceğini ve parasının da Meksika tarafından ödeneceğini ifade etmiştir (Karakuş, 2019: 57).

Donald Trump tüm bu söylemleri ve yaptığı politikalar sonucunda Amerika Birleşik Devletleri'nin 45. başkanı olmuştur (Çelik, 2020). Seçimden sonra yaptığı ilk çalışması seyahat yasağıdır. Trump, ülkesini ziyaret edecek olan 7 ülkeden gelecek olan yabancıların girişini 90 gün süreyle yasaklamış, Suriyeli mülteciler için ülkeye girişleri ertelemiş ve net bir süre vermemiş, diğer mültecilere de 120 gün ülkeye girişlerin yasak olduğu kararı imzalamıştır. Bu daha çok Müslüman ülkeleri kapsayan bir karardır. Bu seçilen ülkeler için teröre destek veren ve endişe kaynağı uyandıran ülkeler olarak kararnamede bahsedilmiştir. Bu kararnamenin amaçlarında, ABD'ye gelen mültecilerin vize alma süreçlerinde gerekli inceleme yapılmadığı hatta 11 Eylül olaylarının bu sebeple meydana geldiği, 11 Eylül'den sonra da hala denetimlerin esnek olmasından kaynaklı terör eylemlerinin devam ettiği yazmaktadır. Bu karar sadece mülteciler için değil, turistler, öğrenciler, iş insanlarını da kapsamaktadır (Karakuş, 2019: 59). Donald Trump kararnamede ayrıca Amerika'ya gelenlerin, Amerika'ya karşı düşmanca davranılmaması ve yasalara uyulması gerektiğinden de bahsetmiştir. Bu kararname yalnızca Müslüman ülkelerini kapsadığı belirtilmiştir. İran, Irak, Suriye, Libya, Somali, Sudan, Yemen ülkelerinden, Amerika'ya gidişler 3 ay boyunca yasaklandı. Mülteci Kabul Programı da 4 ay boyunca durduruldu. Bu kararnamenin ardından pek çok mülteci, turist havaalanlarında, sahillerde mahsur kalmış ya da tutuklanmıştır. Sivil toplum kuruluşları, avukatlar mahsur kalan mültecilere ve turistlere yardım etmiş, bunula beraber Washington, New York, Virginia bölgelerindeki hakimler bu yasaya karşı çıkmıştır. Trump için bu durum bir engel yaratmamıştır. İkinci bir seyahat yasağı çıkartmıştır. Bu seyahat yasağındaki amaç Amerika'daki göçü neredeyse yarı yarıya azaltacak olmasıdır. Çad, İran, Yemen, Suriye, Somali, Kuzey Kore, Libya ülkelerinden Amerika'ya gelen göçmenlerin ülkeye girişlerini kısıtlayan

bu kararnameyi de onaylamıştır. Bir diğer projesi de Amerika’da olan çocuk mültecilerin sınır dışı edilmesini yasalaştırmıştır. Bu proje DACA (Deferred Action for Childhood Arrivals) olarak bilinmektedir. Trump’ın çocuk yaşta Amerika’ya gelen mültecilerin eğitilip bir terörist olacağı düşüncesiyle bu yasağı çıkarttığı düşünülmektedir (Çelik, 2020: 447).

Trump, yalnızca Müslümanları değil, aynı zamanda kendi toplumunun farklı kesimlerini de siyasal söylemleri aracılığıyla ötekileştirmiştir. Ulusal güvenliği merkeze alan bu yaklaşım, ABD’yi koruma iddiası etrafında şekillenmiş ve belirli toplumsal grupların potansiyel tehdit olarak sunulmasına yol açmıştır. Bu doğrultuda göçmenler, etnik azınlıklar ve muhalif kesimler, kamu düzeni ve güvenlik söylemi içerisinde olumsuz biçimde konumlandırılmıştır. Bu nedenle ırkçı, İslamofobik ve yabancı düşmanı söylemler, Trump’ın adaylık sürecinden itibaren siyasal söyleminin temel unsurları arasında yer almış ve başkanlık dönemi boyunca da etkisini sürdürmüştür.

IV. ABD’DEKİ IRKÇILIĞIN GÜNCEL ÖRNEĞİ: GEORGE FLOYD

25 Mayıs 2020 tarihinde, Afro Amerikalı olan George Floyd, Minneapolis’te beyaz bir polis memuru olan Derek Chauvin tarafından ters kelepçeli şekilde yüzüstü yatırılıp boynuna diziyle bastırılması sonucu hayatını kaybetmiştir. Chauvin, George Floyd’un boynuna 8 dakika 46 saniye boyunca diziyle bastırmıştır. O akşam bir market çalışanı George Floyd’un kendisinden sahte 20 dolar ile sigara alması nedeniyle 911’i arayarak şikâyetinde bulunmuştu. Bu durum ardından Floyd tutuklanmıştı. George Floyd, polis arabasının olay yerine gelmesinden 17 dakika sonra ve üç polis memurunun da altında kalarak hayatını kaybetmişti. George Floyd’u öldüren Derek Chauvin’in tutuklanmasından 2 gün sonra BM İnsan Hakları Konseyi ülkeleri, ırkçılık konusunda dönüştürücü bir gündem benimsemeleri için rapor yayınlamıştı. ABD Başkanı Trump da Adalet Bakanlığı ve FBI’dan George Floyd’un ölümü için soruşturulma başlatılması gerektiğini iletti. Aynı zamanda George Floyd için yapılan protestoları sert eleştirmiş ve George Floyd’un anısına saygı duyulmadığını dile getirmişti. Trump, Minnesota da bulunan demokrat liderlerin protestoları bastırma konusunda yetersiz olduklarını belirtmişti. George Floyd olayı ile beraber o dönem Covid-19 etkisiyle ekonomik ve işsizlik sıkıntısı yaşayan beyazlarda siyahilerle birlikte sokaklara çıkmıştı. Protestocular Doğu 38. Cadde ve Chicago Bulvarında öldürülen Floyd için tapınak adında bir anma alanı kurmuşlardı (Kaya, 2022: 94-95).

George Floyd’un öldürülmesinin ardından Minneapolis’te yargı süreci ve yerel yönetim uygulamaları etrafında yoğun protestolar yaşanmıştır. Şehir

yetkililerinin bazı bölgeleri yeniden açma girişimleri, protestocular tarafından hazırlanan ve çeşitli talepler içeren 24 maddelik bir listeyle karşılanmış; taraflar arasında uzlaşma arayışları gündeme gelmiştir (Al Arshani, 2020). Bu süreçte Derek Chauvin ve diğer polis memurlarına yönelik ön duruşmalar ile kefalet kararları kamuoyunda tepkilere yol açmış, özellikle Chauvin'in tutuksuz yargılanma ihtimali protestoların devam etmesine neden olmuştur (McLaughlin ve Parks, 2020). Derek Chauvin'in Mart ve Nisan 2021'de görülen yargılaması sürecinde, kararın açıklanmasının ardından oluşabilecek toplumsal gerilimleri önlemek amacıyla George Floyd Meydanı'nda yoğun güvenlik önlemleri alınmış ve kolluk kuvvetleri ile Ulusal Muhafızlar görevlendirilmiştir. Chauvin'in 20 Nisan 2021 tarihinde George Floyd'u öldürmekten suçlu bulunması, son on yılın en geniş katılımlı sivil haklar protestolarından biriyle ilişkilendirilmiş; kararın ardından gerçekleştirilen protestoların büyük ölçüde barışçıl nitelik taşıdığı gözlemlenmiştir (Dernbach, Peters, Ansari, ve Hazard, 2021; Plambeck, 2021).

Derek Chauvin, 25 Haziran 2021 tarihinde George Floyd'un ölümüne ilişkin suçlardan 22,5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Kararın ardından Minneapolis'te çeşitli protestolar düzenlenmiş; cezanın yetersiz olduğu yönünde eleştiriler dile getirilerek George Floyd Adalet Yasası'nın kabul edilmesi yönünde talepler gündeme gelmiştir. Bunun yanı sıra olaya müdahil olan J. Alexander Kueng, Thomas Lane ve Tou Thao adlı polis memurlarına yönelik sivil haklar davası, 20 Ocak 2022 tarihinde protestolar eşliğinde başlamış ve 24 Şubat 2022'de söz konusu memurlar medeni hakların ihlali suçlamasıyla mahkûm edilmiştir. Federal düzeyde açılan davalarda, Chauvin'in aşırı güç kullandığı ve gerekli tıbbi müdahaleyi sağlamadığı tespit edilmiştir (Forliti, 2021). Derek Chauvin'in suçlu bulunmasının ardından Adalet Bakanlığı, Chauvin ve olayda görev alan üç polis memuru hakkında federal düzeyde suç duyurusunda bulunmuştur. Federal büyük jüri, George Floyd'un sivil haklarının ihlal edildiğine, Chauvin'in aşırı güç kullandığına ve gerekli tıbbi müdahaleyi sağlamadığına hükmetmiştir. Diğer polis memurları ise tıbbi yardım sağlamamak ve aşırı güç kullanımını engellememekle suçlanmıştır. Ayrıca Kueng ve Thao hakkında kasıtlı kayıtsızlık gerekçesiyle ek suçlamalar yöneltilmiş; söz konusu polis memurları olaydan kısa süre sonra görevlerinden alınmıştır (Kaya, 2022: 100).

Minneapolis'in güney mahallesinde gerçekleşen olayda tanıklar cep telefonlarına olayı kaydetmişlerdi. George Floyd'un birçok kez nefes alamadığını ifade ettiği video kayıtları sosyal medyada gündem olmuştu. Çok kısa sürede video sosyal medyada yayılmıştı. George Floyd'un ölümü sonrasında gerçekleşen protestolarda, Floyd'un 8 dakika 46 saniye boyunca boğularak hayatını kaybetmesine atıfla 'Kara Salı' ve '8'46' etiketleri kamuoyunda gündeme taşınmıştır. Tüm bunlar neticesinde ABD'de kölelikle ilgili 17. Yüzyıldan kalma heykeller anıtlar devrilmiştir. Dünyaca ünlü markalar siyahi topluluk için çalışan kuruluşlara maddi yardımlar sağlayacağını duyurmuştu. ABD tarihinde ilk kez

çoğunluk beyaz kişilerin siyahilerin maruz kaldığı baskı ve ırkçılığın önemseddiği hissedilmişti.

ABD'nin devletinin büyük bir kısmında devlet yetkilileri ve federal milletvekilleri polis reformu yasasını ortaya atmıştı. Demokratlar 8 Haziran da olan ABD Kongresinde boyun bölgesine baskı yapılmasının yasaklanmasını ve aynı zamanda federal memurların kamera takmasını yasa teklifi şeklinde sunmuştu. Polislerin sahip olduğu nitelikli dokunulmazlık doktrini de tersine çevrilmişti (Kaya, 2022: 116).

Başkan Donald Trump ırksal adaletsizlik, polis reformu gibi konular için kendi yasama planlarını da açıklamıştı. Donald Trump'tan durumu sakinleştirilmesi belenirken Trump aksini yapmıştı. Trump attığı bir tweet ile yağmacılara silahla müdahalede bulunulacağını açık olmasa da ifade etmişti. Trump yönetimi, bu dönemde polis güçlerinin uygulamalarını savunmuş ve güvenlikçi söylemleri öne çıkaran muhafazakâr çevrelerle uyumlu bir politika izlemiştir. Trump eşkıyalara karşı polislerin çok kibar olmamalarını ifade etmiş ve yine eşkıyalara yapılan sert davranışları izlemekten de zevk aldığını ifade etmiştir (Kishore, 2020). Donald Trump valileri de protestoları bastırırken şiddet kullanmazlarsa orduyu devreye sokacağını söyleyerek uyarıda da bulunmuştu (Weissman, 2020). Bu söylemler protestoları daha çok arttırmış ve ABD'yi tehlikeli konuma sokmuştur. Protestocular Trump tarafından terörist olarak eleştirilmiştir. Bu sebeple sivil haklar ihlalinin yanı sıra sağcı grupların beyaz olmayanlara karşı şiddeti de teşvik etmişti. Başkan Donald Trump protestoları bastırmada gaz bombası, mühimmat gibi çok sayıda teçhizat kullanmıştı. Daha sonra 2022 seçimlerinde Joe Biden başkan olmuştu. Trump'ın izlediği yolun tam tersini izleyerek ırkçılıkla ilgili kararlı bir şekilde harekete geçmişti (Kaya, 2022: 129).

SONUÇ

Amerika Birleşik Devletleri'nde ırkçılık olgusu, tarihsel kökenleri, kurumsal yapılar içerisindeki sürekliliği ve güncel siyasal pratiklerle birlikte ele alındığında, bireysel önyargıların ötesinde yapısal bir toplumsal sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Bu çalışma, ırkçılığın kölelik döneminden itibaren ABD toplumsal yapısına nasıl yerleştiğini; biyolojik temelli ayrımcılıktan kültürel ve kurumsal ırkçılığa evrilen biçimlerini teorik bir çerçeve içerisinde ele almış ve bu tarihsel sürekliliği Trump dönemi ile George Floyd vakası üzerinden somutlaştırmayı amaçlamıştır.

Çalışmanın teorik çerçevesinde ele alınan ötekileştirme, yabancı düşmanlığı ve kültürel (yeni) ırkçılık kavramları, ABD'de ırkçılığın yalnızca açık ve yasal

ayrımcılık biçimleriyle sınırlı olmadığını; siyasal söylemler ve kurumsal pratikler aracılığıyla yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır. ABD tarihinde köleliğin kaldırılması ve sivil haklar yasalarının kabulü, açık ırkçı uygulamaları büyük ölçüde sona erdirmiş olsa da, eşitsizliklerin özellikle ceza adalet sistemi, polis uygulamaları ve kamu güvenliği alanlarında yapısal biçimler altında devam ettiği görülmektedir.

Bu tarihsel ve kuramsal zemin, Donald Trump'ın başkanlık dönemiyle birlikte yeniden görünür hâle gelmiştir. Trump'ın göçmenler, Müslümanlar ve siyahi Amerikalılar hakkında kullandığı ayrımcı ve dışlayıcı söylemler, yalnızca seyahat ve vize yasakları gibi yasal düzenlemelerle sınırlı kalmamış; aynı zamanda kamu kurumları üzerinde de dolaylı fakat etkili sonuçlar doğurmuştur. Güvenlik tehdidi söylemi üzerinden kurulan bu dil, özellikle polis teşkilatı ve yerel yönetimler düzeyinde sert müdahaleleri ve ayrımcı uygulamaları meşrulaştıran bir siyasal iklim yaratmış; Trump'ın söylemleri, ırkçı uygulamalar konusunda bazı kamu görevlilerini cesaretlendiren bir zemin oluşturmuştur. Bu durum, siyasal liderlik düzeyinde üretilen söylemlerin kurumsal pratikler üzerindeki belirleyici etkisini açık biçimde ortaya koymaktadır.

George Floyd'un bir polis memuru tarafından öldürülmesi, bu sürecin en çarpıcı ve görünür sonuçlarından biri olmuştur. Olayın ardından ortaya çıkan kitlesel protestolar, yalnızca bireysel bir polis şiddeti vakasına değil; uzun yıllardır biriken sistemik ırkçılığa, kurumsal eşitsizliklere ve ayrımcı siyasal söylemlerle beslenen yapılara yönelik toplumsal bir tepki niteliği taşımaktadır. Bu yönüyle George Floyd vakası, çalışmada ele alınan teorik kavramların ABD pratiğinde nasıl somutlaştığını gösteren güncel ve güçlü bir örnek sunmaktadır.

Sonuç olarak, ABD'deki ırkçılığın anlaşılabilmesi için tarihsel deneyim, teorik çerçeve ve güncel siyasal pratikler arasındaki ilişkinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Trump dönemi, ırkçılığın yalnızca geçmişe ait bir sorun olmadığını; uygun siyasal söylemler ve liderlik pratikleri aracılığıyla yeniden güç kazanabildiğini göstermiştir. George Floyd vakası ise bu sürecin toplumsal bir kırılma noktasına dönüşerek geniş çaplı bir farkındalık yarattığını ortaya koymuştur. Kalıcı bir eşitlik ve toplumsal adaletin sağlanabilmesi, yalnızca yasal düzenlemelerle değil; kapsayıcı siyasal söylemler, kurumsal reformlar ve toplumsal bilinçle desteklenen yapısal dönüşümlerle mümkün olabilecektir.

KAYNAKÇA

- Al-Arshani, S. (2020, August 13). *Protesters in Minneapolis Say They won't Clear Barricades around the George Floyd Memorial until the City Leaders Meet Their 24 Demands*. Business Insider. <https://www.insider.com/protesters-say-demands-met-before-removal-barricades-floyd-memorial-2020-8>
- Alp, H. (2018). Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Ayrımcı ve Ötekileştirici Söylemin Yerel Medyada Yeniden Üretilmesi. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 5 (15), 22–37.
- Araz, B. (2019). *11 Eylül Sonrasında Avrupa'da Yabancı Düşmanlığı ve İslamofobi* [Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Çakır, M. (2019). Kültürel (Yeni) Irkçılık Nedir? Kuramsal Bir Değerlendirme. *Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (6), 11–24.
- Çelik, Ş. (2020). Donald Trump Yönetimi Politikalarının Tarihsel Açidan Değerlendirilmesi: Andrew Jackson Dönemi ile Bir Karşılaştırma. *SİYASAL: Journal of Political Sciences*, 29(2), 431–457. <https://doi.org/10.26650/siyasal.2020.29.2.0064>
- Çetin, B. (2017). The Way to Implement Donald Trump's Hate Speech against Radical Terror by the Written Media in Turkey. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(3), 845–856. <https://doi.org/10.24289/ijsser.310326>
- Çoban, M. (t.y.). Ötekileşme. *TÜBİTAK Sosyal Bilimler Ansiklopedisi*. Erişim tarihi: 15 Haziran 2025, <https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/otekilesme>
- Dernbach, B. Z., Peters, J., Ansari, H., ve Hazard, A. (2021, April). *For George Floyd, Justice. For Minneapolis, a Long-Delayed Reckoning with Racism and Police Violence*. Sahan Journal. Erişim tarihi: 15 Temmuz 2025, <https://sahanjournal.com/the-killing-of-george-floyd/derek-chauvin-trial-verdict/>
- BBC Türkçe. (2021, Nisan 29). George Floyd'u Öldürmekten Suçlu Bulunan Eski Polis Derek Chauvin Yeniden Yargılama Talep Etti. *BBC News Türkçe*. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-56959554>
- Graves, L. (2017, Ocak 24). *Trump Once Said Women should be Punished for Abortion. Now, He's Making It Happen*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/jan/24/trump-once-said-women-should-be-punished-for-abortion-t>
- Gümüş, S. (2020). ABD'de ırkçılıkla mücadelenin tarihi temelleri ve eğitimin bu süreçteki rolü. *İnsan & Toplum*, (10), 558–567.

Gürel, O. (2018). Neo-con Yaklaşımın George W. Bush Dönemindeki Etkisi ve Donald Trump Dönemi Olası Beklentiler. *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 145–167. <https://doi.org/10.18354/esam.349399>

Gürses, N. M. (2022). *Islamophobic Discourses of Donald Trump and Marine Le Pen* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Bilgi Üniversitesi.

International Labour Office, International Organization for Migration, & Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. (2001). *International Migration, Racism, Discrimination and Xenophobia*. International Labour Office, International Organization for Migration, & Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

John, W. ve Gerhard, P. (2016, 27 Nisan). *Donald J. Trump remarks on foreign policy at the National Press Club in Washington, DC*. The American Presidency Project. <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=117813>

Karakuş, N. (2019). *ABD Başkanı Donald Trump'ın Söylemlerinde İslamofobi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.

Kaya, E. E., ve Durgun, Ş. (2020). Irkçılığın Dönüşümü: Kavramsal ve Kuramsal Bir Analiz. *Akademik Hassasiyetler*, 7(13), 79–102.

Kaya, Y. (2022). *ABD'de Etnik Kültürel Irkçılık: George Floyd Ölümünün ABD'nin Uluslararası İmajına Etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Karabük Üniversitesi.

Kishore, J. (2020, 28 Mayıs). *The Murder of George Floyd and the Fight against Police Violence in the US*. World Socialist Web Site. International Committee of the Fourth International. <https://www.wsws.org/en/articles/2020/05/28/pers-m28.html>

Kocamaz, Ü. S. (2020). Donald Trump Döneminde Avrupa Birliği-ABD İlişkileri: Liberal Dünya Düzeni, Krizler ve Ayrışan Politikalar. *Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 28(2), 221–253. <https://doi.org/10.29228/mjes.3>

Manioğlu, O. (2021). Cumhuriyetçi Parti ve Demokrat Parti'yi ABD Siyasal Sisteminde Ayrıştıran Beş Temel Konu. *UPA Strategic Affairs*, 47–72.

McLaughlin, E. C., & Parks, B. (2020, 7 Ekim). *Protesters Take to Streets Following Release on Bond of Former Officer Charged in George Floyd's killing*. CNN. <https://edition.cnn.com/2020/10/07/us/derek-chauvin-george-floyd-bail/index.html>

Miller, S. D. (2018). *Xenophobia Toward Refugees and Other Forced Migrants* (World Refugee Council Research Paper No. 5). Waterloo, Canada: Centre for International Governance Innovation.

- Önder, E. (2020). Başkanların Doktrinleri Çerçevesinde, ABD'nin Yeni Güvenlik Anlayışı ve Soğuk Barış. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar*, 4(1), 28–39. <https://doi.org/10.30692/sisad.660225>
- Plambeck, S. (2021, Nisan 20). *Derek Chauvin Trial Live Updates: Chauvin Found Guilty of Murdering George Floyd*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/live/2021/04/20/us/derek-chauvin-verdict-george-floyd>
- Sağlam, Ç. ve Yaşar, M. (2017). Teoride, Pratikte ve Araştırmalarda Öteki ve Ötekileştirme. *Turkish Studies*, 12(3), 135–154.
- Sumbas, A. (2009). Batı Avrupa'da Yükselen Yeni-Irkçılık Üzerine Bir Deneme. *Alternatif Politika*, 1(2), 260–281.
- Tatlısu, İ. M. (2018). Amerikan Milliyetçiliği ile Irkçılık Arasındaki İlişki: Etnik Ayrımcılığın Irkçı Boyutları. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(12), 34–41.
- Vatandaş, C. ve Erdoğan, M. (2020). Individual and Social Exclusion Practice: Prejudice and Discrimination. *İnsan ve Sosyal Bilimler*, 3(1), 474–485.
- Weissman, R. (2020, Mayıs 29). *Responding to The Police Murder of George Floyd*. Public Citizen. <https://www.citizen.org/article/the-police-murder-of-george-floyd/>